

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens svar på remissen och därutöver tillägger följande:

”Äldrenämnden instämmer med motionären om att det behövs en höjd ambitionsnivå i staden. Vad gäller ansvaret för finska som förvaltningsområde är Stockholms stad skyldig att se till att det finns äldreomsorg på finska. Men det är angeläget att även rikta större uppmärksamhet mot övriga minoriteter. Särskilt i en tid då främst den judiska gruppen och den romska gruppen ger uttryck för en allt starkare oro för ökad rasism som drabbar deras medlemmar.

Inom äldreomsorgen pågår, som äldreförvaltningen beskriver i sitt tjänsteutlåtande, redan ett arbete runt flera av de områden som motionären lyfter. Men det finns fortfarande ett tydligt förbättringsområde, tillgången till platser på finskspråkigt boende är inte tillräcklig och de som då istället får plats på annat boende kan möta på hinder att där finns få finskspråkig personal.

I majoritetens budget för 2015 finns även ett ökat stöd till föreningar, ett ökat stöd till dagliga verksamheter samt ett riktat stöd till en förstärkning och en utökning av sociala mötesplatser.

I den översyn av hemtjänsten och den boendeplanering som kommer att göras ska även en översyn av tillgången till äldreomsorg för minoriteter ske. Därutöver är det även viktigt att se över äldres utsatthet för rasism.”

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 8 Remiss av Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvar för äldre personer och bemanning i särskilda boenden

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 327-1511/2014

Ärendet

Föreligger ärende dnr 150-272/2014

Personalföreträdare Ulf Bjerregaard (Kommunal) presenterar Kommunals synpunkter på ärendet.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Gabriel Marawgeh m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut.

Ledamoten Olle Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) lämnar förvaltningens förslag utan eget ställningstagande och anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns bara ett förslag till beslut och det är ett gemensamt förslag till beslut från (V), (S) och (MP).

Ordföranden ställer proposition på gemensamt förslag till beslut från (V), (S) och (MP) och finner att nämnden beslöt enligt det gemensamma förslaget från nya majoriteten (V), (S) och (MP).

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden överlämnar sitt eget svar på remissen av ”Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvar för äldre personer och bemanning i särskilda boenden” enligt följande:

Bakgrund

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att vägleda kommunerna i frågor om organisering av särskilt boende för äldre. Socialstyrelsen har bedömt att den vägledningen bör ske genom föreskrifter och allmänna råd. Skälet till Socialstyrelsens ställningstagande är att myndigheten i tidigare tillsyn och övriga uppföljningar samt utvärderingar sett brister i bemanningen. Dessa brister har medfört att verksamheternas kvalitet, innehåll och säkerhet för den enskilde inte har uppfyllt kraven i Socialtjänstlagen (SoL). Socialstyrelsens bedömning är därför att det krävs föreskrifter och allmänna råd om tillämpningen av SoL. Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden omfattar såväl handläggning av ärendet samt genomförande och uppföljning av beslutet som avser bistånd i form av särskilt boende.

Äldrenämndens synpunkter

Äldrenämnden i Stockholms stad tycker att det är viktigt att det finns tydliga föreskrifter från Socialstyrelsen när det

gäller ansvar för äldre och bemanning i särskilda boenden. Äldrenämnden anser att det är av yttersta vikt att alla äldre i staden får den vård, omsorg och tillsyn som de är i behov av och att det finns en klar koppling mellan kvalitet och bemanningen av personal.

Äldrenämnden delar inte helt äldreförvaltningens bild av att det inte skulle föreligga några generella problem avseende bemanning i särskilda boenden. Äldrenämnden delar inte heller äldreförvaltningens åsikt att det inte finns anledning att införa Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden.

Äldrenämnden erfar att trots att äldreomsorgen i staden ofta håller en hög kvalitet så förekommer det problem när det gäller ansvar och bemanning. Riktlinjerna har även en preventiv funktion. Om Stockholms stad har en tillräcklig bemanning idag för att kunna tillgodose de äldres behov är inte det en garant för att det alltid kommer att vara så.

Äldrenämnden delar dock äldreförvaltningens åsikt att Socialstyrelsens förslag innehåller flera otydligheter.

Nämnden skulle därför vilja se att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram tydligare och i vissa fall skarpare krav än de som nu finns med.

Bemanning

Förslaget till föreskrifter och råd anger inte något specifikt bemanningstal, utan bemanningen ska vara sådan att de krav som anges i SoL uppfylls. Socialstyrelsen skriver att de inte kan ange vilken bemanning som behövs i ett särskilt boende så att varje enskild omedelbart ska kunna få stöd och hjälp till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa. Vilken bemanning som ska finnas styrs av flera olika faktorer, såsom den enskildes behov, personalens kompetens och lokalernas utformning. Författningsförslaget innehåller dock ett krav på att ett särskilt boende ska vara bemannat dygnet runt.

Äldrenämnden ställer sig helt bakom kravet på bemanning dygnet runt. Äldrenämnden tycker dock att äldreförvaltningen lyfter en viktig fråga i sammanhanget när de frågar huruvida Socialstyrelsen menar boenden eller boendeenheter.

För boenden för personer med demenssjukdom föreslår Äldrecentrum en minimibemanning på 1,1

vårdbiträde/undersköterska per boende och 0,1

sjuksköterska. Behovet av sjukgymnast och arbetsterapeut

bedömer de sammantaget för en boendeenhet med nio boende till en halvtid. Demensförbundet anser att det på ett boende med åtta demenssjuka behövs **minst tre vårdpersonal dagtid/kvällstid och minst en på natten**. Frågan om bemanning är komplicerad då det är så många olika faktorer som spelar in. Risken är stor att det som borde vara en minsta möjliga bemanning blir ett tak för bemanningen. Äldrenämnden anser dock att frågan bör utredas vidare och att Socialstyrelsen bör återkomma med ett tydligare förslag när det gäller bemanning både på dagtid och nattetid.

Äldrenämnden vill lyfta fram ett problem som Socialstyrelsen berör i sitt författningsförslag, nämligen att när översyn av bemanning på särskilda boenden görs krävs det en helhetsöversyn av alla yrkesgrupper som arbetar på boendet. Det har nämligen kommit rapporter om att, i syfte att spara pengar, det har dragits ner på annan personal än just vårdpersonalen. Det har fått konsekvensen att vårdpersonal även måste utföra arbetsuppgifter som borde ligga på exempelvis lokalvårdare och vaktmästare.

Som även äldreförvaltningen i Stockholms stad tar upp finns det en otydlighet om förslag till bemanning även ska gälla servicehus. Boende på servicehus ska inte vara i samma behov av vård som på andra särskilda boenden. Därmed skulle inte behovet av varken omsorg eller bemanning vara lika stort och riktlinjerna inte applicerbara på servicehus. Äldrenämnden erfar dock att många äldre på stadens servicehus är i större behov av vård och omsorg än vad tanken med boendeformen var från början.

Personalen

Äldrenämnden delar Socialstyrelsens konstaterande att bättre organisation och uppföljning vid boendeverksamheterna förväntas leda till en bättre arbetsmiljö. Detta kan leda till lägre personalomsättning om personalen i större utsträckning är nöjd med sin arbetssituation. En bättre arbetsmiljö kan också leda till färre sjukskrivningar om personalen kan undvika arbetsrelaterade skador och stress.

Som Socialstyrelsen skriver så säkerställer dock inte en tillräcklig bemanning att de äldres behov tillgodoses i särskilda boenden. Det krävs också att personalen har tillräcklig kompetens och att de anställda kontinuerligt får möjlighet till handledning i sitt arbete.

Därför anser äldrenämnden att även nivå av utbildning, genom definierade yrkesgrupper, ska finnas med när frågan om bemanning utreds vidare.

2. Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande utöver sitt eget svar på remissen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande från (M) och (FP) med instämmande av ersättare från (C):

”Under vårt styre av äldreomsorgen i två mandatperioder har vi satsat stora resurser på bemanningen i stadens särskilda boenden, vilket uppenbarligen varit till gagn för de äldre i staden. Förvaltningen har funnit att det inte finns anledning att införa Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden, vilket är glädjande.”

§ 9 Fördelning av verksamhetsbidrag för år 2015 till ideella föreningar för äldre

Ärende

Föreligger ärende dnr 350-372/2014

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och fördelar verksamhetsbidrag för år 2015 enligt följande:

1. Verksamhetsbidrag 2015 beviljas följande organisationer med angivna summor enligt tjänsteutlåtandet, totalt 3 480 695 kr:
 - 1.1. Filadelfiaförsamlingen i Stockholm, org.nr. 802000-8713, beviljas 211 482 kr
 - 1.2. Frälsningsarmén Elisabetgården, org.nr. 802006-1688, beviljas 174 073 kr
 - 1.3. Föreningen Gemenskap och Glädje, org.nr. 802437- 6512, beviljas 71 774 kr
 - 1.4. Föreningen Södergården,